

Vertas diskusijų:

DIDŽIŲJŲ PROJEKTŲ METAS

Tokia antraštė pasirodė Kazio Bradūno "Draugo" kultūriniam priede vasario 9 d. straipsnis, liečias mūsų šio meto kultūrinį plėtimąsi. Reikia nustebti, kad niekas daugiau šiuo reikalu nepasisakė; nei mūsų kultūrininkai, nei dailininkai, nei daile besirūpinančios organizacijos ar paskiri asmenys. Vadinasi, kultūrinis "Draugo" priedas arba neskaitomas, arba tie žmonės, kuriems tas reikalas turėtų tikrai rūpėti, tie, kurie turėtų tuo reikalu degti, neparodė nei liepsnos, nei dūmų. Ar visiškai tykla yra abuoju ir išsekimo ženklai, ar tik nenoras prabilti iš kuklumo, ar iš viso mes nesame įpratę reaguoti lietuviškoje spaudoje laiškais ir raštais? Tiesa, retkarčiais prabylama dažniausiai skundu ar negatyviu žodžiu, bet reikėtų atsiliepti konstruktyviai, nors ir trumpai kada diskutuojami neeiliniai projektai.

Kalbama apie lietuviškos dailės muziejaus steigimą. Šis klausimas plačiau iškilo Lietuvių fondo suvažiavimo metu kovo 30 d. Chicagoje. Po išsamaus dr. G. Baluko pranešimo apie Lietuvių dailiojo meno instituto veiklą, instituto žinioje turimus virš 760 dail. Prano Domšaičio darbus, apie 40 M. Dobužinskio "Senosios Lietuvos" ciklą ir neseniai įsigytus dail. V. Petravičiaus "Lietuvos" spalvotos grafikos darbus, taip pat mecenato E. Holenderio dovanotus dar kelis Petravičiaus paveikslus, sekė diskusijos, susijusios su Lietuvių dailės muziejaus steigimu. Naujasis projekto pasiūlymas buvo priimtas gana palankiai. Reikia džiaugtis, kad didžioji suvažiavimo dalis ir Lietuvių fondo vadovybė realiai ir pozityviai žvelgė į šį reikalą kaip ir kitus pelno nenešančius projektus. Gal kaip tik Fondo didybė ir išlikimas istorijos puslapiuose glūdi ne smulkiuose projektuose, kurie taip pat reikalingi išsivijęs gyvybės palaikymui, bet didžiuose, kaip Lituanistikos katedra ar Lietuvių dailės muziejaus kūrime. Šiuo atveju nepelningas investavimas tampa kapitaliniu išsivijęs dabarties ir ateities investavimu. Geras pavyzdys – tai mūsų Chicago kaimynai ukrainiečiai. Kultūrinuose amerikiečių sluoksniuose jie nežinomi nei su savo praeitimi, nei su pavergtos tautos skaudžia dabartimi, nei su jų vadavimo veiksniais, net ir šokių bei dainų šventėmis, bet su savo "Museum of Modern Arts". Kaip ir pas mus, jų meno pasauliai atrodė svajone ar saloninių pašne-

Scena iš "I Lituani" prologo: Lietuvių Operos choristai, Dana Stankaitytė – centre, Jonas Vaznelis – dešinėje.

lin iškyla jaunoji karta ne tik dailininkai, bet it kaip dailės muziejaus tradicijos tęsėjai. Jie atvažiavo į šį kraštą be dailės organizavimo tradicijų. Šias tradicijas susikūrė čia Amerikoje. Kaip ir kitos etninės grupės, jie nėra vieningi, bet kas liečia dailės muziejų, jie ne tik juo didžiuojasi, bet ir remia be pažiūrų skirtumo. Ir turi kuo didžiutis, nes kaip etninė grupė jie įsiliejo į šio krašto kultūrinę srovę.

K. Bradūnas mini didžiųjų projektų laiką ne šiaip sau, bet tam turi realaus pagrindo. Karta, kuri čia kūrė kultūrinės vertybes, pamažu pasitraukia ir dėl nuovargio, ir dėl žmogiško praeinamumo. Tik jiniai turi sukaupusi ne tik kultūrinės vertybes, bet ir nemažai kapitalo. Testamentiniai palikimai ir aukos net keliems fondams plaukia ir plauks. Lietuvių fondas nuo dabartinio 3 milijonų dolerių kapitalo greitai laiku išaugs į 5 milijonų fondą. Lietuvių dailiojo meno institutas, LF padalinys, jau gauna pasiūlymų iš dailininkų paimti apsaugai jų darbus. Turėdami muziejų ir profesiniai parengtą personalą, užtikrinsime lietuviškos dailės tęstinumą ir augimą, pirmą vietą išsaugodami nežinomam likimui paliktus kūrinius.

Kas turėtų organizuoti tokį muziejų? Lietuviškos dailės muziejus dar nesena-

kesių tema. Rimčiau toji idėja buvo iškelta Lietuvių dailiojo meno institute ir "Čiurlionio galerijos" vėrių tarpe. Tokią mintį iškėlė ir Kazys Bradūnas. Pradžiai galėtume turėti patalpas Čiurlionio galerijoje. Tai vis šis tas. Atmin-kime, kad Lietuvių fondas prasidėjo visiškai iš nieko, iš energingų ir gabių organizatorių žodžio. Dabar gi mes turime daugiau negu žodį. Tiek Institutui, tiek Čiurlionio galerijai vadovauja nebe vadinama "principų" senoji karta, bet drauge vyresnės ir jaunesnės kartos žmonės, kuriems pirmoje vietoje rūpi pats projektas, bet ne asmens iškėlimas ar asmeninės ambicijos. Gal ir čia bendro sprendimo nebus lengva surasti, bet verta mėginti, nes dvi pagrindinės institucijos sudarytų tvirtesnį pagrindą visuomenėje, daugiau pavirusių žmonių dalyvautų tame pačiame sąjūdyje, lengviau paruoštų projektus valstybinei paramai gauti. Yra ir daugiau lietuviškos dailės vienetų, kuriems prisungus po lietuviško dailės muziejaus sukūrimo irgi būtų daugiau naudos kaip ir pačiam muziejui.

Šiuo metu turime pakankamai patyrusių jaunų žmonių, pažįstančių amerikiečių sistemą ir su daile susijusias problemas. Profesionalumo netrūktų, bet trūksta fondų. Atrodo, kad dabartinis laikas yra palankus, ir mūsų visuomenė subrendusi naujam kultūriniam ivy-

SEMENARIO

MŪSŲ
LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje Cr\$. 30.000,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikoje: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$. 30.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anūncios) mokami už skilties (Coluna) centimetrą Cr. 2500,00

Už skelbimų kalbą ir turinį, Redakcija neatsako. Rašiniai gražinami tik autoriui prašant.

Straipsnius ir Korespondenciją Redakcija taiso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS vardu.

Rua Juatindiba, 28 Parque da Moóca - CEP 03124

São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$. 700,00

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 50.000,00

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 50.000,00

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$. 50.000,00

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

I tolimesnius kraštus: 75 Dol.

KALTINTOJAI NEIŠNYKS

Germaniškieji naciai, okupuodami svetimus kraštus, naikino įvairias tautybes, netinkančias į jų rasinės teorijos rėmus. Nuo jų triuškinančios jėgos žuvo daugybė nekaltų žmonių. Atrodė pradžioje, kad tuo būdu bus sunaikintas menkavertis gaivalas ir iškils tobulėnis žmogus. Deja, ta nusikaltėliška teorija tapo siaubu, kuris veikia mases net ir po 40 metų. Dar ir dabar keliamos bylos nusikaltėliams, užsimoju siems klaidingos idėjos vardu tobulinti žmoniją atrankinėmis žudynėmis. Kaltintojai vis nenutyla, atranda didžiulius kaltininkus ir juos kaltinančią medžiagą. Kaltintojai niekad nenutils, nes

DIDŽIŲU PROJEKTU METAS

kiui. Smarkus Lietuvių fondo augimas, didėjantys testamentiniai palikimai ir mecenatų finansinė parama bei dailininkų aukojami kūriniai ir pozityvi visuomenės nuotaika yra gera dirva naujam kultūriniam augalui – Lietuvių dailės muziejui.

Tiems, kuriems vis dar gaila pinigų vadinamajai "prabangai" – dailei, reikia priminti, kad galima išsiauginti lietuvių ir be knygos, be poezijos ir be grožio pajutimo, be meno, be lietuviško šokio ar dainos, žodžiu, be kultūros bet ar mes norėtume matyti tokį lietuvių ir ar galėtume juo džiaugtis?

Keletas palaidų minčių. Ne patarimai, kaip praktiškai naujasis augalas turėtų būti auginamas, kiek egzistuojančių dailės vienetų turėtų susijungti, bet tikrai šokia tokia projekcija į netolimą ateitį, į naujo kultūrinio augalo skleidimąsi, kuris žaliuotų ir mums nuvytus.

"DRAUGAS" A.M.

nusikaltimai yra palietę tautų sąmonės gelmes. Daug jų yra žydų tautoje, bet netrūksta jų ir kitose kadaise nacių galybės okupuotuose kraštuose: Prancūzijoje, Belgijoje, Lietuvoje, Latvijoje, Lenkijoje, Ukrainoje, Čekoslovakijoje... Juose teisminių bylų laikotarpis pasibaigė, bet nepasibaigė kaltinimai. Jie iškyla įvairių kovotojų atsiminimuose, pasakojimuose, dienoraščiuose. Kai gyvieji kaltintojai nutils, kalbės jų palikuonys, rašys istorija, liudys paminklai. Pvz. armėnų tauta atsimena savo žudytojus ir po daugelio dešimtmečių...

Germaniškas nacizmas jau nuteistas, pasmerktas ir palaidotas, bet tebėra gyvas jo dvynis sovietinis komunizmas. Jis yra sunaikinęs daugybę nekaltų žmonių, pavergęs visą eilę tautų, brutalia jėga jas uždaręs dideliuose kailėjimuose. Tai dar žiauresnis totalizmas tos pačios giminės, kaip ir nacizmas, tikrai skirtingos spalvos, būtent raudonos. Jis iškilo kaip darbininkijos užtėrėjas bei gelbėtojas, bet, jėga laimėjęs valdžią Rusijoje ir kitur, pavergė ir pačią darbininkiją, kaip tai labai akivaizdžiai rodo dabartinės Lenkijos atvejis. Sovietinio komunizmo nusikaltimai tautom ir visai žmonijai yra tokie dideli, kad jie niekad neišdils iš nukentėjusių ir jų palikuonių sąmonės. Kaltintojų yra ištisos armijos. Jos pajudės tada, kai pasibaigs totalistinis jėgos viešpatavimas ir pradės veikti teisė, Niurnbergas buvo oficialus rudojo totalizmo pasmerkėjas, antrasis Niurnbergas bus raudonojo totalizmo teisėjas. Sakysite iliuzija, utopija... Kai slautėjo fašizmas ir nacizmas, atrodė niekad nesibaigs, nes rėmėsi nepaprastai didele karine jėga. O vis dėlto griuvo. Beliko paskutinis totalistinės trijulės narys – sovietinis komunizmas, besiremiantis irgi didele karine jėga, kuri negali pretenduoti į amžinumą.

Tarp daugelio kaltintojų sovietinio komunizmo stovi estai, latviai ir lietuviai. Tai pirmosios aukos, patekusios į sovietinių nusikaltėlių rankas II D. karo pradžioje ir tebekalinamos iki šiol. Į kaltintojų eiles rikiuojasi išvežtieji Sibiran, kovojusieji partizanai, kaliniai, priverstiniai išeiviai. Prie jų jungiasi Rainių miškelio, Červenės ir kitų vietovių kankinių palikuonys, persekiami tikintieji, lageriuose marinami tūkstančiai nekaltų žmonių. Taip, kaltintojų yra milijonai. Jie šiandieną ne gali ateiti į teismo sales, nes tebevald brutali jėga, o ne teisė. Dėl to šiandieną jie renkasi į šventoves, kuriose dėkia teisingumo ir paguodos dvasia. Jo se aidi kaltintojų giesmė ir žodis, liudijantis, kad ir po 40 metų kaltinimai nėra užmiršti. Jie yra giliai įsismelkę baltiečių tautų sąmonėn, eina iš kartos į kartą. Jie niekad neišdils, kaltintojai neišnyks ir nuolat primins pasauliui, kad padarytas sovietinis nusikaltimas tebėra nepasmerktas, Lietuvai, Latvija ir Estijai padaryta skriauda neatitaisyta. Jei sovietinėje pusėje didėja budiųjų eilės, tai baltiečių pusėje auga kaltintojų armija, kurios reikšmė atsiskleis tada, kai ateis antrojo Niurnbergo vylanda.

"Tėviškės Žiburiai"

ISIPAREIGOJIMAI NEVYKDOMI

Otavoje, Kanadoje, vykstančioje tarptautinėje konferencijoje žmogaus teisių klausimais kalbėjo Apaštaly Sosto delegacijos pirmininkas arkivyskupas Palmas. Jis pažymėjo, kad dešimčiai metų praėjus nuo Helsinkio konferencijos baigiamojo akto pasirašymo, šiuo aktu prisiimti įsipareigojimai daug kur nėra vykdomi. Tai gi dabar vykstančio pasitarimo uždavinys yra apžvelgti, kur ir kaip pagrindinės žmogaus teisės bei laisvės tebėra pažeidžiamos ir pasitvirtinti, kad jos būtų visur pilnai įgyvendintos. Arkivyskupas atkreipė dėmesį, kad tarp pagrindinių žmogaus teisių bei laisvių, kurias Helsinkio akto pasirašiusios valstybės įsipareigojo gerbti yra įsitikinimų, sąžinės ir tikėjimo laisvė. Reikia ypatingu būdu rūpintis, kad tos laisvės būtų visur pilnai įgyvendintos ir saugojamos. Arkivyskupas Palmas, kaip apaštalinis nuncijus Kanadoje, yra gerai pažįstamas lietuviams, daugeliu progų parodęs savo nepaprastą palankumą lietuvių tautai ir rūpestį jos problemoms.

RESTORANAS

VIKTORAS LUKAVIČIUS
Savininkas
Lietuviški ir europietiški valgiai
MALONUS PATARNAVIMAS
Rua Espírito Santo, 118 - Tel. 441.6846
SÃO CAETANO DO SUL

FÁBRICA DE GUARDA - CHUVAS

Guarda Chuvass de todos os tipos. para homens, senhoras e crianças.

Mini-sombrinhas, tipo Italiano e Alemão.

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barradas, 104 - V. Prudente - Fone: 274-0677

Res.: 274-4886

LIETUVIAI PASAULYJE

ROMAS VIESULAS "TEMPLE ABROAD" DIREKTORIUS

Dailininkas Romas Viesulas, grafikos profesorius Temple universiteto Tyler School of Art, paskirtas "Temple Abroad" programos direktorium. Tai yra Temple universiteto (Philadelphijoje) vaizduojamųjų menų ir humanitarinių mokslų padalinys Romoje. Ši programa buvo įkurta jau 1966 metais, skirta trečiųjų metų studentams iš Temple ir kitų Amerikos universitetų. Šiais metais čia studijuoja 127 studentai, dėstomi ir koledžo, ir aspirantūros lygio kursai. Vedėjo pareigas dail. Viesulas pradės eiti nuo šių metų liepos mėn. 1 d.

Dail. Romas Viesulas Tyler meno mokykloje pradėjo dėstyti 1960 metais ir pastaruosius 20 metų yra išbuvęs jos grafikos skyriaus vedėju. Jo kūryba yra susilaukusi aukšto įvertinimo Amerikos menininkų tarpe, o jo mokytojavimas – Temple universitete. Tris kartus yra laimėjęs Guggenheim stipendiją, 1981 metais gavo universiteto Tyrimo ir kūrybingumo premiją, praeitais metais – Lindback premiją už išskirtinį mokymą. Vienas vėliausių jo darbų, praeitą pavasarį sukurtas Vatikano pašto ženklas šv. Kazimiero 500 metų sukakties proga, atkreipė tarptautinį dėmesį.

"Temple Abroad" programos vedėjas skiriamas trejų metų tarpui. Šias pareigas prisiimdamas, dail. Viesulas pasisakė, jog jos gerai sutampa su jo ateities planais: "Šiuo metu mano meninė karjera įsitvirtinusi ir man labai patiktų kas nors naujo". Kadangi už trejų metų jis ruošiasi iš universiteto pasitraukti į pensiją, pažymi, kad "čia jie būtų tik dar treji metai, o ten (Romoje) jie bus treji metai naujų užsimojimų ir naujos gyvybės". Kaip direktorius jis sakosi siekiant išplėsti dabartinę programą, įvesti daugiau kursų, o taipgi padaryti ją labiau žinomą ir čia, ir užsienyje. "Yra numatyta naujos ar praplėtos programos ir kursai iš architektūros, dizaino, fotografijos, archeologijos ir meno restauravimo", sako dailininkas. "Taip pat žadame sustip-

Romas Viesulas

rinti naujai atvykusiems studentams teikiama orientaciją ir padidinti sąveiką tarp dailiųjų menų ir humanitarinių mokslų studentų".

Dail. Romas Viesulas jau kelis kartus yra Romoje gyvenęs ir dirbęs, du kartus jis buvo svečias menininkas Amerikiečių akademijoje Romoje. Kartu su juo į Romą gyventi išvyks jo žmona Jūra (kuri ruošia daktarą iš pedagogikos Temple universitete), sūnūs Romas ir Vytas, bei dukrelė Austė.

POPIEŽIUS IR JAUNIMAS

Pop. Jonas Paulius II kovo 31, Vėrybų sekmadienį, išleido pasaulio jaunimui labai reikšmingą apaštalinį laišką. Lankydamas įvairius pasaulio kraštus, popiežius prabildavo ir į jaunimą. Džiaugdavosi jų jaunatviška dvasia, gyvumu ir nuostabiomis galimybėmis, kviesdavo atsiverti Krisui ir drauge su juo perkeisti mūsų pasaulį, žmogų pavergiančias bendruomenės struktūras.

Savo apaštaliniam laiške popiežius žvelgia į jaunatvę, kaip didelį žmogaus turtą, pilną nepakartojamų galimybių. Popiežius rašo apie Kristaus susitikimą su jaunuoliu, ieškojusi atsakymo į jam gyvybinį klausimą: "Gerasis Moky-

tojau, ką turiu daryti, kad laimėčiau amžinąjį gyvenimą?" (Mk 10,17). Ir šiandien jaunas žmogus susirūpinęs panašiais klausimais: ką turiu daryti, kad mano gyvenimas būtų prasmingas ir vertingas?

Eidamas žmogiškosios asmenybės vystymosi keliu, nenusigąsdamas skausmų ar bandymų, jaunuolis atranda vertę ir prasmę savo gyvenime. Pamažu jam aiškėja jo gyvenimo planas. Jis organizuoja, renkas, daro pirmuosius sprendimus, savy ir bendruomenėje bei aplinkoje atranda didžius turtus. Ar šie jaunatvės turtai tolina žmogų nuo Kristaus? Evangelijos jaunuolį jaunatviškas ieškojimas atvedė pas Kristų. O Kristus ir buvo vienintelis, kurio jaunuolis galėjo klausti apie gyvenimo vertę ir prasmę. Kristus atėjo žmogui priminti apie jo kilnumą grindžiančią tiesą: žmoguje glūdi Dievo paveikslas, panašus, atvaizdas.

Jei modernių laikų egzistencijos horizontai ribojasi žemiška plotme, tai Kristus mums primena galutinį tikslą, likimą ir nemirtingumą; Aš esu prisikėlimas ir gyvenimas (Jn 11,25). Peržengdamas pasaulio ribas, žmogus atsiveria Dievo planui, atranda Dievo įsakymus, Evangelijos patarimus kaip kelrodį kelionei. Vidinis jautrumas bei sąžinės balsas jį veda link amžinybės. Tarp visų įsakymų Dievo ir artimo meilė pirmauja. Tokioj kelionėj išsivysto kilni asmenybė. Sutikęs tokį keliauninką Kristus žvelgia į jį su meile. O jam (jaunuoliui) reikia žinoti, kad jis mylimas, mylimas amžinai ir amžinai išrinktas. Ypač tai svarbu bandyme ir paniekinyje, persekiojime ir pralaimėjime. Mylintis Kristus žvilgsnis stiprina.

Jaunas žmogus yra Bažnyčios ir visos žmonijos viltis, kai baigiam antrąjį ir žengiam į trečiąjį tūkstantmetį. Kai imam tokia

imama tokia atsakomybė, įsidėmėtini Kristaus Motinos žodžiai Kano vestuvių tarnams: Darykite, ką jis jums lieps (Jn 2,5). Ar ne savo liepimu Dievo Sūnus mums ir neša tam tikrą gyvenimo vertę ir prasmę?

"Mūsų Žingsniai" 28,IV.1985

ANAPUS MARIŲ

Venancijus Ališas

Paminėti Prel. Aleksandro Armino 10 metų mirties sukaktuves Ateities Literatūros Fondas (Chicago) išleido jo poezijos rinktinę. Toje pačioje knygoje, trumpa įžymaus dvasiško ir poeto biografija. Knygą galima gauti abeiose lietuvių parapijose ir pas Joną Tataruną Av. Zelina, 1.135 tel. 63-7344

Knygos kaina 7 dol. (Cr\$.35.000).

CURSO **AUDIOVISUAL**

**DO IDIOMA LITUANO
POR CORRESPONDÊNCIA**

Facilidade de aprendizado – Acompanha fitas cassettes

Para maiores informações

Rua Juatindiba, 28

Fone: 273-0338

03124 São Paulo, SP.

DR. ELIZIEJAUS DRAUGELIO ATSIMINIMAI

LAISVĖS METAI IŠAUŠO 1905 m.

Rusų carų valdžia spaudė žemdirbių ir fabriku darbininkus. Jie pasirinko reakcionierius ministerius ir tokius pat gubernatorius nedavė jiems laisvės pasisakyti dėl "činaunų" saugalės ir visuomeninio turto eikvojimo, ar savinimosi.

Lyg ir pasityčiodami jie ir jų pakalikai skelbė, kad jų valdžia iš Dievo malonės, nes pats Dievas "carų vaikiną pašvenčia".

Tačiau Vakarų Europos (Francijos) demokratinės idėjos ir piliečių laisvės obalsiai plito ir atsilikusioje, tamsioje Rusijoje, kuri vis dar buvo Azijos įtakoje. Nebereik Rusiją buvo pavergę totoriai (užplūde iš Azijos) ir ją laikė okupavę apie 200 metų.

Suprantama, jeigu tokioje priešpaudoje maskolių valdžia laikė savus piliečius, tai ką jau ir bekalbėti apie kitataučius, kuriuos jie ginklu ir klasta okupavo, kaip lietuviai, latviai, estai, suomiai, lenkai, Kaukazo tautelės; net ir tokie ukrainiečiai, nors ir slavų giminės dar ilgai spyriavosi prieš Maskolius — didžiarusius.

Ypatingai maskoliai spaudė mus lietuvius. Net ir Lietuvos vardą išbraukė iš savo žemėlapių ir istorijos. Liko tik jų ciniškas pavadinimas "šiaur-vakarų kraštas". Uždraudė spaudą lotyniškais raidėmis ir mėgino įbrukti savo "graždanką". Bandančius sukilti, žiauriai malšino, šaudė trėmė į Rusijos gilumą, arba į Sibirą. Taip elgėsi Vilniaus general gubernatorius Muravjovas, kuris žmonių tapo pavadintas "koviku". Konfiskavo patriotų žemes, turtą ir ištrėmęs svetur į jų vietą prisigabeno kacapų, tamsių bet paklusnių jiems tarnų. Uždarinėjo bažnyčias ir vienuolynus, suvaržė jų veikimo laisvę. Rusino miestų pavadinimus: taip atsirado Muravjovo, Kovno, Vilno ir panašiai. Tačiau, kaip anksčiau jau minėjau, tautos atgimimo ir rusams pasipriešinimo sėkla jau buvo pasėta. O kadangi vieni tų pirmųjų patriotai buvo Sūduviečiai ir net mūsų Marijampoliečiai, tai aišku kad ir mes Marijampolės gimnazijos mokiniai nelikome abejingi.

Taigi ir mes 1905 metais jau atvirai pasipriešinom maskolių užmačioms.

Mes ketvirtos klasės gimnazistai vadovavom gimnazijos streikui, kuris buvo paskelbtas lapkričio 13 dieną. Visi susirinkę į gimnastikos salę laike "mitingo" nutarėm pareikalauti:

1. Kad lietuviams būtų leista mokytis sava kalba;
2. kad būtų padidintos klasės, nes daugeliui norinčių įstoti į gimnaziją buvo atsakoma dėl vietų stokos.
3. nebūt skirtumo tarp tautų;
4. mokiniams būtų laisva sudaryti draugijas ir t.t.

Surašę reikalavimus ketvirtokai įteikė direktoriui. Mokiniai susirinkę plačiame koridoriuje užė kaip bitės, nors gražumu mokytojų prašomi į klases nėjo (žiūr. Lietuvių Dievas" 1960 m. kovo m. J.A.V.).

Iš savo kabineto atėjo direktorius ir streikininkams besišypsodamas mėgino kalbėti:

— Tai kaip čia dabar? Keturklasiai vadovauja šiam judėjimui? Keturklasiai ir šiuos reikalavimus pasirašė... Bet gi vyresnieji, aštuntaklasiai privalėtų vadovauti... Tačiau šitie tyli. Tai katry man klausyti — aštuntaklasių ar keturklasių?

Kilo nepasitenkinimo triukšmas, ūžesys, pagaliau prasiveržė šauksmai: — Aišku, kad keturklasių... Jie vadovauja...

Ir koks tai neužauga ir neišauklėtas lyg asilas mokinyš priėjęs iš užpakalio kumščiom stuktėlėjo direktoriui į stenas.

Įsiviešpatavo tylą. Direktorius nu-blanko ir nieko nesakęs pasišalino į kabinetą. Sargas išsiskubino kur tai pro duris. Mes nujautėm, kad kils audra. Buvome sumišę ir nežinojome, ką toliau daryti. Drąsesnieji mėgino mitinguoti ir toliau, tačiau ūpas neatslūgo.

Kažin kur bestovys prie lango šūktelėjo: — kazokai...

Ir ištiesy, pro langus pastebėjom, kad būrys kazokų zovada atėjo pro inspektoriaus kiemo vartus ir prilėkė į gimnazijos aikštę, išsirykavę sustojo; šautuvus laikė paruošę ir nukreipę į langus.

Nuotaika dar labiau krito. Išsi-

gandom. Kovoti nebuvom pasiruošę, na ir ginklų neturėjom.

Vienas mūsų ketvirtokų, tų "narsiųjų" pavarde Skrinkas iššoko pro užpakalinį langą, perlipo per direktoriaus sodo tvorą (bene 3 metrų aukščio) ir patvoriais daržais, Pašėšupiu parskuto namon.

Mokytojai, matydami mūsų nuotaiką, pasiūlė ramiai išsiskirstyti ir vykti namo.

— Namom... Bet kaip vykti? kazokai mus sušaudys... — pradėjom abejoti.

Tačiau mūsų mokytojai buvo gana žmoniški ir neblogi pedagogai. Jie pasiūlė išeiti; esą kazokai pasitrauks į inspektoriaus kiemą; o kadangi tik vis dar nepasitikėjo ir aiškino, kad ir iš gretimo kiemo į mokinius gali šaudyt, tai mokytojai pasisiūlė eiti kartu su mokiniais.

Taip ir padarėm: išėjom ir suspausta širdimi skirstėmės kas sau.

Taip ir pasibaigė mūsų gimnazijoje atvira revoliucija.

Kada vėl pradėjom lankytis gimnazijon ir koki rezultatai mūsų maišto buvo — neaišku.

Buvo pakitimų, bet greičiausia ne vien dėl to mūsų žygio. Greičiausia dėl bendro judėjimo ir laisvių reikalavimo ne tik mūsų tėvynėje, bet ir visoje maskolių imperijoje.

Tas sąjūdis atnešė visiems gyventojams teigiamų vaisių. Caro valdžia buvo priversta sušaukt "dūmą" kaip ir parlamentą, seimą. Pavyzdžiui, iš Sūdavijos į tą dūmą buvo išrinktas adv. Bulota, Leonas, iš kitų sričių M. Yčas ir dar viens kitas lietuvių veikėjas. Nors ir labai nepatiko valdžiai, bet parlamento atstovai drąsiai iškelavo jos klaidas, arba prasižengimus. Lietuva buvo gražinta spauda ir leista kurti švietimu besirūpinančias draugijas Taip pat ir ekonomines. Po metų — kitų buvo įkurta švietimo dr. "Žiburys", "Šviesa", ir kitos; ekonominės — "Žagrė", "Artojas", "Ūkininkų Draugovė" ir kit. Pasirodė laikraščiai, daugiausia savaitinukai: Šaltinis, Nedeldienio skaitymai, Viltis, Lietuvos Žinios, Lietuvos Ūninkas, net rimti mokslieki žurnala kaip "Vadovas", Draugija ir t.t. (bus daugiau)

ADVOCACIA E IMÓVEIS

EDSON DEOMKINAS

Direito CIVIL - Dir. CRIMINAL

COMPRAS - VENDAS -

Direito TRABALISTA

FONE: 449-4379

ADMINISTRAÇÃO DE BENS

Av. Novo Horizonte, 213 - Conj., 2 - Vila Sacadura Cabral - S. André

Dr. Petras Mačiulis

ŽVILGSNIS Į PRAEITĮ SOVIETŲ RUSIJOS ULTIMATUMAS LIETUVAI

(Tęsinys iš praeito nr.)

Kai 1920 metais spalį 9, praslinkus tik dviem dienom po iškilmingo sutarties pasirašymo Suvalkuose, tenkai, vadovaujami tariamo "sukilėlio" gen. Lucijos Želigovskio, klastingai puolė ir užėmė Vilnių, užgrobdami visą trečdajį Lietuvos teritorijos, Sovietų Sąjunga "piršto nepajudino". Tai buvo suprantama. Bet kai 1921 metais sausio mėnesį Rygoje pasirašydama taikos sutartį su lenkais, prisidengdama labai nekaltu posakiu — "atsiradusius karo eigoje ginčintinus tarp Lietuvos ir Lenkijos teritorinius klausimus" — palieka šiom dviem suinteresuotoms šalims išspręsti, tai Lietuvoje neatsirado žmogaus, kuris būtų nesupratęs, kad Sovietų Sąjunga netiesioginiai nebūtų pažeidusi tų savo iškilmingų įsipareigojimų, kuriuos ji buvo pasirašiusi su Lietuvos respublika, nustatant Lietuvos sienas 1920 liepos 12.

Savaime aišku, kad Lietuva tuo metu nelaukė iš Sovietų Sąjungos medžiaginės pagalbos, kurios ano meto sąlygom SSSR vargu būtų galėjusi duoti, bet teisiniu požiūriu Sovietų Rusija skaudžiai pažeidė Lietuvos interesus, nes niekas negalėjo Sovietų Sąjungos priversti tą pačią teritoriją, atseit tą pačią geografinę sritį, pripažinti dviem skirtingom valstybėm.

Sovietų Sąjungos taktika, kurią dabar jau visas pasaulis pamatė, ir, rodos, jau bus supratęs, buvo ir liko ta pati: sutartį pasirašyti — tai vienas dalykas, ją vykdyti — tai jau kitas. Ką Vakarų Europa ir Naujasis Pasaulis tik dabar te suprato, Lietuvai teko patirti dar 1920, vos tik pasirašius su Sovietais taikos sutartį.

IR PO DEŠIMTIES METŲ...

Mūsų nepriklausomybės pirmojo dešimtmečio proga, užsienių reikalų ministerija man buvo pavedusi paruošti dokumentais paremtą memorandumą, iš kurio matytusi, kas pagal 1920 liepos 12 sutartį yra įvykdyta ir Sov. Sąjunga dar neįvykdė. Tenka pasakyti, kad iki 1928 vasario 16 Sov. Sąjunga, deja, savo įsipareigojimų Lietuvai tebuvo ištesėjusi vos tik vieną trečdajį.

Karo nuostolių sąskaiton ji buvo įmokėjusi tris milijonus aukso rublių. Dideliu vargu ir su nemažais trūkumais grąžino Lietuvos teritorijai priklausomus geležinkelių riedmenis. Grąžino buv. Kauno, Vilniaus, Gardino ir Suvalkų gubernijų administracijos teismų archyvus su didelėmis "spragomis". Tai

ir viskas.

Negražino, arba tiksliau sakant, neišmokėjo Rusijos išdan Lietuvos darbo žmonių santaupų, kurios buvo prieškarinėje caristinėje Rusijoje priiminėjamos kiekvienoje pašto įstaigoje, kur buvo įsteigtos taupomosios kasos. Paskelbus mūsų taikos sutarties su SSSR nuostatą dėl indėlių grąžinimo, lietuviai taupytojai patiekė mūsų užsienių reikalų ministerijai per dvidešimt aštuonis tūkstančius taupymo knygelių, kurių globalinė indėlių suma siekė virš trylikos milijonų aukso rublių. Šiam reikalui užsienio reikalų ministerijoje buvo specialiai įsteigtas departamentas su keliolika valdininkų. Žmonių sudėtų indėlių Sov. Sąjunga negražino nė vieno cento.

RAUDONOSIOS BAZĖS IR MASKVOS PRASIMANYMAI

Lietuva turėjo ir kitų sunkumų — tai Vilniaus miesto perėmimą lietuvių administracijos žinion. Ir čia bolševikai buvo sunkiai sukalbami. Antai, jų kariniam daliniui buvo pavestos Naujosios Vilnios didelės kareivinės, o jie visokiom priedangom teisinosi vis negalį perkelti iš Vilniaus tų dalinių, kurie čia buvo sugužėję po rugsėjo 17 d. Iš tų sovietinių dalinių būdavo bėglių, dezertyrų, bet bolševikai pradžioje tai slėpė. Vienas raudonarmiečių leitenantas iš savo dalinio buvo pasišalinęs 1940 kovo 4 d., o mūsų įstaigos tik balandžio 8 buvo paprašytos padėti surasti dezertyrą. Kai lietuvių policija nustatė jo slapstymosi vietą, tas leitenantas, supratęs savo padėtį, nusišovė.

Būdavo ir smulkesnių atsitikimų. Eiliniai raudonarmiečiai, per ilgai užsibuvę pas savo "simpatijas" ar daugiau paėmę "vodkos", praleisdavo savo dalinio patikrinimo laiką ir visai nakčiai negrįždavo į kareivines. Dėl to sovietinės įgulos mums nesiskundė, matyti, nenorėdamos savo kariuomenės prestižui kenkti. Sovietinių įgulų vadovybė nebuvo padavusi mūsų įstaigoms nė vieno skundo, kol 1940 gegužės griausmu iš Maskvos pratrūko raudonasis užsienių reikalų komisaras Molotovas.

Apie šeštą valandą ryto Molotovas sviedė Lietuvos vyriausybei kaltinimą dėl tariamo sovietinių kareivių grobimo. Esą, Lietuvos saugumo įstaigos tuo būdu šnipinėjančios sovietų karines paslaptis. Suminėjo ir trijų ar keturių karių pavardes. Iš karto pasidarė aišku, dėl ko rusai tokie nesukalbami komisijoje dėl sutarties nuostatų techniško pritaikymo. Lietuvos vyriausybė,

be to, suprato, kad čia tik pradžia, kad už to kaltinimo slypi dar piktesni kės-lai.

Mūsų įstaigos pradėjo visu stropumu reikalą aiškinti ir tirti. Rezultatų ilgai laukti nereikėjo. Kriminalinė policija greit išaiškino raudonarmiečių "simpatijas", pas kurias du raudonarmiečiai, pasirodo, buvo apsistoję net dvi savaites. Buvo surastos tų raudonarmiečių su savo "simpatijomis" nuotraukos su tam tikrais dedikaciniais įrašais. Apie jokus raudonarmiečių grobimus, apie tariamą raudonarmiečių kaltinimą, rūsijoje, iš kurio, anot Molotovo, vienas "pagrobtasis" pabėgęs kanalizacijos vamzdžiu, nei Lietuvoje nei Vilniaus mieste niekas nežinojo.

Nė į galvą niekam negalėjo ateiti absurdiška mintis panašiu būdu šnipinėti Sovietų įgulų gyvenimą bei jų veiklą. Visų pirma, tai nebuvo reikalinga, nes kiekvienoje sovietinėje įguloje buvo vienas mūsų ryšių karininkas, kuris oficialiai galėjo daugiau pamatyti, negu renkant žinias iš raudonarmiečių — dezertyrų. Jie mums buvo visai nereikalingi. Antra, savitarpinės pagalbos sutarties protokole buvo aiškiai nustatyta įgulų bei raudonarmiečių skaičius, kuris a propos Lietuvoje neturėjo viršyti dvidešimties tūkstančių žmonių. Mums te galėjo būti intereso žinoti, kad bolševikai to skaičiaus neperžengtų. Bet tam sužinoti buvo kitų priemonių. Mūsų ryšių karininkai duodavo po du raportus kas savaitę. Gaila, kad man 1940 birželio mėn. reikėjo juos sudeginti, nes tų raportų pranešėjams bolševikinė sistema galėjo skaudžiai atsiliepti.

Skaitytojas gal man atleis, jei kiek uždelsiu, atpasakodamas vieną tokį raportą apie sovietinių įgulų gyvenimo smulkmenas Alytuje.

Alytuje raudonarmiečiai turėjo kavalerijos dalinį užnemunės kareivinėse, kur anksčiau stovėjo mūsų raiteliai. Kiekvieną ankstyvą pavasarį arkliidžių mėšlą nupirkdavo vietiniai daržininkai, tuo reikalu susitarę su kavalerijos pulko ūkvedžiu. Ir 1940 metais vienas tokių daržininkų kreipėsi į rusų įgulą, norėdamas su raudonarmiečių dalinio ūkvedžiu susitarti. Prie vartų stovėjęs sargybininkas neleido nei į kiemą įžengti. Daržininkui begalvojant, kas toliau daryti, per kiemą pražingsniavo du neeiliniai kariai. Pastebėję prie vartų svetimą žmogų, priėjo ir pasiteiravo, ko jis noris. Išklause daržininko nepiktas intencijas, paklause adresu, kur jis gyvena, užsirašę adresą, burbtelėjo neaiškiai, kad duosią atsakymą vėliau. Žmogelis grįžo namo nieko nepesęs.

Tos dienos pavakarėje į kiemą įvažavo sovietinis sunkvežimis, iš kurio išlipę ryte matyti anie įgulos kariai. Pakvietę užėiti vidun pasikalbėti. Raudon-

narmiečiai be jokių įžangų paklausė, ar jis negalėtų jiems atnešti degtinės. Po keliolikos minučių šeimininkas grįžęs su dviem buteliais už jų duotus tam reikalui dešimt litų. Kai daržininko žmona dar padėjusi ant stalo geroką bryzą piaustyto lašinių su duona ir svogūnais, raudonarmiečiai paprašė šeimininko duoti jiems kibirą; jie jam duosią benzino. Taip besivaišindami sava degtine ir daržininko užkanda, paliko net du dideliu kibiru benzino. Kitą dieną j daržininko kiemą dar įvažiavo sunkvežimis, prikrautas mėšlo su kaupu...

Kremliai iškėlus nieku nepagrįstus ir neįrodytus kaltinimus, buvo pareikalauta įsileisti dar 50.000 raudonarmiečių, tuo būdu jau laužant "savitarpinės pagalbos" paktą. Ir to buvo per mažą. 1940 birželio 15 j Lietuvą sumarmėjo 250.000 raudonarmiečių. Pasekime toliau, kaip ir kam tai buvo padaryta. Halina Mošinskienė

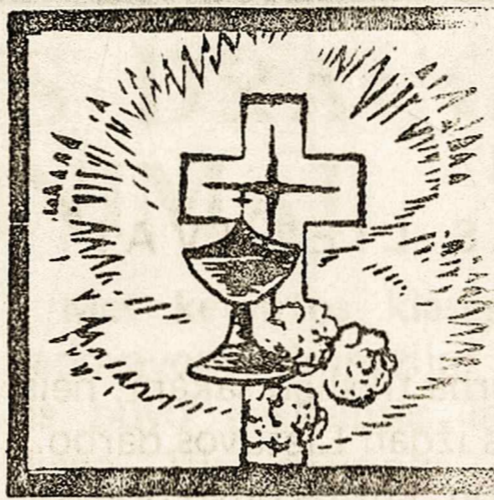
GRAŽAUS BENDRAVIMO ŠVENTĖ įvyko š.m. liepos mėn. 7 d. saulėtą sekmadienį L.B. Sąjungos-Aliança rūmuose Mookoje.

Gausiai susirinko lietuvių jaunimas, savo jaunatviška nuotaika toks pat saulėtą, kaip toji diena. Gausiai jis buvo pavaišintas skoningai paruoštais įvairiausiais priedais prie "churrasco", alučiu ir vaisvandenimis. L.B. Sąjunga-Aliança pagerbė tikrai nuoširdžiai savo ateities atžalas gražiais pažadais. Tik kol kas, jos narių skaičiuje labai to jaunimo nedaug, o ir Valdyboje bevyrauja "2-3 jaunystės" asmenys, kurie tikiu, savo patyrimu, sugebės pripratinti — "prisijaukinti" išrinktuosius. — Tai bus kada nors... — o laikas skuba ir gretos retėja. — Buvo kalbose pagirti ir paminėti lietuvių Archyvo — Muziejauš' Imigrantų Paminklo" iniciatoriai p.p. Jonas ir Aldona Valsvičiai, Jaunimo iniciatyva.

Tik liko užnugary (na sombra) ten pat dalyvavęs Brazilijos lietuvių Bendruomenės pirmininkas p. Jonas Tatarūnas. O kas išrūpino tas svarbiausias pagrindines lėšas iš P. lietuvių Bendruomenės doleriais mūsų dalyvavusių pastarajame festivalyje jaunimui? — Kas rūpinasi lietuvių kalbos kursais PUC? Kas daro "antžmogiškas" pastangas lietuviškai mokyklai atgaivinti? — Kas nori suriši visus išsivijus lietuvius Brazilijoje į vieną nedalomą tautos jungtį?

Pasaulio lietuvių Bendruomenė, kurioje, mano manymu visi galime sutilpti su savo organizacijomis, kad ir pavienėmis oficialiai ar neoficialiai pripažintomis

Mano atmintyje užsiliko prieš daugelį metų atsilankiusio iš JAV-bių (anuo metu bene vieno pirmųjų P.L. Bendruomenės pirmininkų?) a.a. Juozo Bachūno — Bačiūno žodžiai iškilmingame priėmimu

30-TUS DIENOS MIŠIOS

už a.a. STASĮ SIMANAVIČIŲ

bus atlaikytos sekmadienį, rugpiūčio 4 d. 9 val. šv. Kazimiero parapijos koplyčioje. Velionio šeima kviečia draugus ir pažįstamus dalyvauti.

visuomenėje S. Pauly, seselių Pranciškiečių gimnazijos salione: "Brangūs Tautiečiai Lietuviai. Išsivijoje mes visi esame tautininkai — vienos tautos sūnūs — Lietuvos sūnūs. Mes visi bendromis jėgomis norime Lietuvai laisvės ir bendromis jėgomis ją iškovosime..."

O laisvę Lietuvai iškovoti? ... Ją iškovos tenai gimę, tie kurie myli Lietuvą, kaip vienintelę motiną. Tie, kurie tyli ir mąsto, ir nei valandėlei iš ten nepasitraukia, Lietuvoje išliks lietuvių tautos saujelė — paskutiniai "Mohikanai". Bet, pasaulis nėra aklas, santvarkos keičiasi, ir kai Lietuvai reikės pagalbos, kur būsimės mes? . Kur būsi Tu Škaistasis Jaunime? ...

Neskaldykime savo pačių įsitikinimų, nei ambicijų Jaunimo atveju. Mes visi, su visomis organizacijomis, komitetais, komisijomis ir visokiomis "misijomis" esame likučiai tautos savitarpio "genocido" grėsmėje. Visi turime vieną kartą susijungti savitarpį su pagarba vieni kitiems, įsisauginti kad kiekviena pozityvi jėga yra "ugnies liepsna" savitarpio tautiniame susipratime. Nes daugelis mūsų pasiekę gyvenimo saulėlydžio slenkstį, nebeturėa užvadotojų.

P A D Ė K A

São Paulo Medicinos Fakulteto Associação Atlética Acadêmica "Oswaldo Cruz" ir Dr. Antanas Šiaulys bei jo žmona Alda dėkoja už bendradarbiavimą ir pasisekimą labdarinėj Tautų Šventėj 1985/6/22 dieną. Ypač paminėtini:

Achê Laboratório Farmaceuticos S.A.
Lapos Rajono Administracija
Aldona ir Jonas Valavičiai
kun. Pranas Gavėnas
kun. Petras Rukšys
Savaitraštis MŪSŲ LIETUVA
Angelika Trubienė, Severa Petrokaitė,
Eugenia Baronaitė, Albina Augulis,
Ona Masienė
Burmistras — Prefeito Mario Covas Paulistur
Vera ir Jonas Tatarūnai

Antero Ferreira Riça
Severino Alvares Fernandes ir šeima
Viktoras Šiaulys
Companhia Municipal de Transportes Coletivos
Lietuvių kolonija už jos dalyvavimą
Lietuvių ansambliai NEMUNAS ir RŪTELĖ
Lietuvių jaunimo choras VOLUNGĖ.

Publikai buvo dalinamas spaudinys — kvietimas į šventę ir kitas, dar didesnis, nušviečiantis Lietuvos istoriją — LITUANIA.

Šventė buvo šauni, istorinė ir jaudinanti.

Vos įeinant, matėsi LIETUVOS SEKLYČIA. Prisistatė išpuošta lietuviškais liaudies padabinimais bei Lietuvos gamtovaizdžiais. Prie seklyčios iškilo ir lietuviškas Kryžius su savo giliu simbolizmu. Aldona ir Jonas Valavičiai, kurie iš vakaro viską surengė, ten budėjo ir aiškino.

Lietuviškų patiekalų skyriui vadovavo Angela Trubienė, o jai pagelbėjo Severa Petrokaitė, Eugenia Baronaitė, Albina Augulis ir Ona Masienė.

Tautiniais rūbais dėvįs jaunimas gyvai prisidėjo prie gražios šventės eigos.

Veros Tatarūnienės pagamintas "dieviškas likeris" — Krupnikas tikrai visus užimnavo.

Gausi publika sutiko entuziastingai folklorinės dalies lietuvių numerius. Kermošius ištuštėjo, kai buvo pranešta, kad prisistatytis lietuvių ansambliai VOLUNGĖ, RŪTELĖ ir NEMUNAS.

Buvo lietuvių iš V. Zelinos, Mookos, V. Anastacio, Granja Julieta, Guarujá.

Tarp 20 įvairių tautų barakų Associação Atlética Oswaldo Cruz pravedė konkursą. Ir, bendram visų džiaugsmui, nors dalyvaudama pirmą kartą šioj Tautų Šventėj, LIETUVOS SEKLYČIA laimėjo pirmą vietą, kaip puošniausia ir geriausiai organizuota.

Dr. Antanas Šiaulys

PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS — Adesivos

SKYDELIUS su grandinėlemis

Chaveiros com emblema Vytis

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJOJ

Dra. HELGA HERING

MÉDICA — GYDYTOJA

HOMENS SENHORAS CRIANÇAS

Rua Quartim Barbosa, 6 — B. do Limão
Fone: 265-7590

De 2a a 6a. das 8 às 12 hs, e das 14 às 18 hs.

KALBAMA LIETUVIŠKAI

MŪSŲ ŽINIOS

AUGA LIETUVIŲ SAJUNGA

Lietuvių Sąjunga Brazilijoje dalyvauja ir aktyviai prisideda prie mūsų kolonijos kultūrinės ir politinės veiklos. Sąjungos Valdyba traukia į savo eiles visus lietuvius patrijotus, kuriems rūpi lietuviškos kultūros ir lietuviškų tradicijų išlaikymas Brazilijoje.

Sąjungos tikslas — daugiau išplėsti bendravimą tarp tautiečių, sudaryti sąlygas organizuotam Lietuvos reikalų gynimui, padidinti ir paskatinti jaunimo įsijungimą ir darbą Sąjungoje. Užplanuotas tikslas yra atsiekiamas. Pamažu, bet stipriai ir ramiai Sąjunga auga.

Šiandieną sveikiname naujus Lietuvių Sąjungos narius, įstojusius 1985 metais. Su džiaugsmu norime pažymėti, kad šioje naujų narių grupėje įėjo 8 jaunuolės ir jaunuoliai, kurie dalyvauja kolonijos tautinių šokių ir dainų vienetuose.

Naujieji nariai:

Lucia Banys — Muzikos mokytoja
Ernestas Rubliauskas — Technikas
Estanislau Victor Žūtautas — Chemikas
Regina Celia Karsokas — Studentė
Cristina Karsokas — Studentė
Marcos Sauka — Sistemų Analistas
Jorge Prokopas — Policininkas
Claudia Celia Daniel — Mokytoja
Nelson Daniliauskas — Statybininkas
Marcia Pavilionis — Mokytoja

Ačiū už Jūsų susipratimą ir draugiškumą, žengsime kartu brolišku lietuviškos tautos taku.

Sąjungos Valdyba

NEMUNAS, VOLUNGĖ, RŪTELĖ LIETUVIŲ SAJUNGOJE SUSIARTINIMO POBŪVIS

Birželio mėnesio 7 dieną, Dr. Vinco Kudrikos rūmuose, Rua Lituânia 67, pilna lietuviško jaunimo. Lietuvių Sąjungos Valdyba pakvietė į savo būstinę Nemuno, Volungės ir Rūtelės šokių ir dainų grupes į pobūvį "churrasco".

Sąjungos Pirmininkas Aleksandras Bumbliš pasveikino susirinkusį jaunimą, padėkodamas visų grupių šokėjams ir dainininkams už nepailstamą lietuviškų šokių ir dainų propagavimą Brazilijoje ir užsienyje. Paskatino, kad jaunimas ir toliau nuoširdžiai dalyvautų lietuviškoje veikloje ir lietuviškose organizacijose. Po pasveikinimo pakvietė visus pradėti vaišintis prie gerai paruošto churrasco.

Muziejaus ir Arkyvo Komisijos Pirmininkė p. Aldona Valavičienė paorientavo jaunuolius valgių paruošime, vieną kitą darbą, kepimą ir vaišes atliko pats jaunimas.

Po pietų Nemuno grupė parodė visiems per video Lietuvių Tautinių šokių Festi-

valį, kuris įvyko pereinamais metais Cleveland mieste Šiaurės Amerikoje. Girdėjome Amerikos Prezidento Reagan kalbą į Festivalio dalyvius, raginant lietuvius puoselėti ir išlaikyti lietuvišką kultūrą. Sužavėti žiūrėjome į tautinių šokių grupių parodą, atvykusių iš visų pasaulio kraštų, tarp jų ir mūsų Nemuną. Džiaugėmės matydami šimtus lietuvių šokėjų išpildant mūsų šokius perpildytame Cleveland stadijone. Buvo visiems malonus pergyvenimas.

Po šios programos Silvija Bendoraitis Machado padėkojo už pakvietimą į pobūvį ir įteikė po gėlių puokštę ponioms Marytei Bumblienei, Albinai Ambrozevičienei ir Aldonai Valavičienei.

Ponia Albina Ambrozevičienė atsidėkodama priminė jaunimui, kad nuo jų priklausys mūsų organizacijų veikimas ateityje. Aldona Valavičienė, taip pat, tarė padėkos ir pripažinimo žodžius, patvirtindama, kad jaunoji karta niekad jos neapvylė kolonijos paruošimuose ir todėl yra verta mūsų pagarbos ir meilės. Jonas Valavičius pasveikino ir palinkėjo visiems toliau bendrauti su visomis lietuviškomis organizacijomis, įsijungiant aktyviai į jų darbą taip, kad galėtume garantuoti mūsų kolonijos veiklą ir išlaikymą per ateinančius dešimtmečius.

Tiktai pavakaryje, gražiai ir maloniai praleidę dieną Nemuno, Rūtelės, Volungės jaunuoliai, Sąjungos valdybos nariai su šelmomis skirstėsi namų link, dalindamiesi pobūvio įspūdžiais.

J.V.

PRELATO PIJAUS RAGAŽINSKO PAGERBIMAS

Nors jau kelintą kartą tenka prelatui Pijui Ragažinskiui važiuoti į Europą, geriau sakant — į Lietuvą, ir jau kelintas kartas darytos išleistuvės, tačiau šį sykį, liepos 5 dieną, buvo kažkas daugiau. Jaukiam ir tikrai lietuviškam restorane "Vitus restorante", prie lietuviškų patiekalų, skambėjo lietuviška muzika, lietuviškos dainos...

LIETUVIŲ BRAZILIJOS BENDRUOMENĖ

K V I E Č I A

Į DARIAUS IR GIRĖNO MINĖJIMA

L I T U A N I K O J

1985 m. liepos 21 dieną

P R O G R A M A

10 val. — Mišios

11 val. — Vėliavų iškėlimas

Akademinė programa

Programą išpildys Palangos Skautų Grupė

Pietus atsivežti — Kepsniams veiks churrasqueira.

Gėrimų bus galima gauti vietoj.

Kai pradėjome kviesti, visi tuoj norėjo dalyvauti. Aišku, netrūko ir kritikos; betgi ir kritika labai naudinga — mus išmokina gyventi.

Prelatas Pijus šio mūsų pagerbimo užsipelnęs. Jis — senesniosios kartos darbininkas, klebonas, prelatas, ypač choristų ir zeliniečių labai mylimas. Jis anais laikais daug su jaunimu dirbo; ir tas jaunimas, nors dabar ir apsenęs, prelato Pijaus niekad neužmiršta.

Prel. Pijus įsteigė Bendruomenės chorą 1936 m. gruodžio 13 dieną. Ir norėtų 50-mečiui paminėti surinkti 50 choristų.

Tad reikia organizuotis, vieni kitus kviesti, daryti repeticijas.

Nors daug kas sakosi pasenęs, neturintis balso, ar laiko...; bet reikia nugalėti visas kliūtis — ir ateiti į repeticijas pas Viktorą Tatarūną, nors vieną kartą kas 15 dienų.

Čia noriu pastebėti, kad aš mačiau visus gerai atrodančius, ir su dar labai gražiais balsais. Tik reikia nepatingėti: susiorganizuokim, ir dar kas nors gražaus išeis. Parodykim, kad dar nesam perseni, mylim dainą ir suėjimus; kad esam vieni kitiems reikalingi; ir kad, susijungę, dar daug ką galime padaryti. Kaip tik tuo ir geriausiai pagerbsime mūsų prel. Pijų Ragažinską.

O.V.

VEIKLOS KALENDORIUS

Liepos 20-28: Skautų stovykla Litanikoj.
Rugpiūčio 4: Tėvo Dienos minėjimas Sąjungoj.

Rugpiūčio 11: Kunigo Diena šv. Kazimiero p-joj.

Rugpiūčio 28: Šv. Kazimiero konkurso premiavimas.

Rugsėjo 8: Šilinė — Tautos šventė (šv. Kazimiero parapijoj).

Rugsėjo 22: Pavasario šventė Litanikoj (BLB)

Spalio: Spaudos diena

Lapkričio 10: BLSąjungos įsteigimo minėjimas.

Gruodžio 31: Maujujų Metų sutikimas Sąjungoje.

MŪSŲ ŽINIOS

SPAUDOS BĖDOS

Kaip ML-vos skaitytojai bus pastebėję, paskutiniai du davaitraščio numeriai išėjo pavėlavę, ir vienas surašytas paprasčia rašomąja mašinėle. Mat, laikraščio renkamoji IBM composer sustreikavo — po ilgų darbo metų visai sugedo. Turėjo būti duota pataisyti ir pagrindinai peržiūrėti. Kai kurios dalys turėjo būti pakeistos.

Visas tas "malonumas" kainavo 5 milijonus (cinco milhões de cruzeiros). Kas juos išmokės? — Gaila, kad ML-vos spaustuvė dar nesugeba pinigų spausdinti. O skaitytojų ligi šiol mokama Cr. 30.000 prenumerata (nors dabar pakelta iki Cr.60.000) tikrai nesudarė didelių santaupu. Tad būtinai reikalinga, kad **VISI TAUTIEČIAI PRISIDĖTŲ.**

Į mūsų atsišaukimą dosniai atsiliepė Jonas Valavičius ir P.S. paaukodami po Cr.200.000. Jiems širdingas ačiū.

Kviečiame visus išgalinčius tautiečius prisidėti prie šios IBM Composer apmokėjimo. Ir iš anksto dėkojam.

ML administracija

LIETUVIŲ IMIGRANTŲ PAMINKLO VAJUS

Su malonumu pranešame, kad aukotojų skaičius auga toliau. Šiandien įtraukiame du tautiečius jau antrą kartą į aukotojų sąrašus:

Jonas Grigas — Cr\$.150.000

Jonas Baltaduonis — Cr\$.50.000

Mieliems aukotojams širdingas ačiū už supratimą ir pagalbą antrą kartą paaukojant paminklo statybai. Laukiame dar daugiau tautiečių prisidedant prie mūsų vajaus.

Aukotojų skaičius dabar siekia 70, o suaukota suma Cr\$.6.242.850.

Paminklo statulos modelis "maquette" jau padarytas. Skulptorius Gildo Zampol dabar dirba natūralaus dydžio stovylą iš molio. Po to iš molinio, modelio bus atlieta gipsinė stovykla, kuri eis į bronzos liejyklą. Šie darbai užtruks maždaug 120 dienų.

Ateinančiame numeryje tikimės atspausdinti modelio fotografiją.

GRĮŽO Į BRAZILIJĄ

Po ilgesnės viešnagės Jungtinėse Amerikos Valstybėse, grįžo į V. Zeliną **KONSTANCIJA RUTKAUSKIENĖ** ir jos sesuo **MARIJA MAČIULAITIENĖ.**

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAS

ANTANAS KUČINSKAS

Mielam mūsų savaitraščio skaitytojui širdingai dėkojame už paramą spaudai.

ML redakcija ir administracija

LIETUVIŲ SAJUNGA BRAZILIJOJE

TĖVO DIENOS

MINĖJIMAS

Pietūs ir Tėvų pagerbimas įvyks Sąjungos namuose, Rua Lituânia, 67 - rugpiūčio mėn. 4 dieną, 13 valandą.

Maloniai kviečiame visus lietuvius ir lietuvių draugus dalyvauti šioje šventėje.

Rezervuoti vietas: 274-5116 — 92-3309 — 246-4193 — 215-6310.

LIETUVIŲ ŠVENTKELIONĖ Į APARECIDA

"Lietuva yra katalikų tauta; ir São Paulo lietuviai kasmet atvyksta į Aparecidą aplankyti Dievo Motinos Josios šventovėj", kalbėjo pagrindinis celebrantas liepos 14 dieną didingoj Aparecidos šventovėj, pristatydamas lietuviams kunigams atstovaujantį koncelebrantą kun. Petrą Urbaitį ir atkreipdamas sausakimšai pilnos bazilikos maldininkų atidą į Kazimiero Rimkevičiaus ant altoriaus pakopos laikomą Lietuvos Trispalvę.

Lietuvių maldininkų buvo du autobusai — vienas iš V. Zelinos ir Mookos, antras iš Casa Verdės. Daug kas atvyko ir atskirai savo lengvom mašinom; bet turėjo pakankamai vargo, kol surado vietas kur pasistatyti. Juk, nors "šventorius" ir labai platus, tačiau jau buvo pilnas didelių autobusų su miniom maldininkų; ir prieš pačią baziliką jau stovėjo sukalta keli tūkstančiai suolų XI-to Brazilijos Tautinio Eucharistinio Kongreso dalyviams, Kongreso, kuris prasidės už dviejų dienų.

Lietuviai maldininkai pasimeldė į Mariją už save, už namiškius, už tautiečius, už mylimą tolimą tėvynę, ypač šiomet prisimindami Lietuvą jau 45 metai ne-

šančią komunizmo vergijos junga.

Prisimintina, kad 1986 metais lietuvių bus vėl laukiami Aparecidoj. Ir jau būsim kito didelio Jubilėjaus — Lietuvos krikšto šešto šimtmečio minėjimo — išvakarėse.

JONO BRATKAUSKO JUBILIEJUS

Praeitą sekmadienį Sąjungos rūmuose buvo graži šventė — pietūs Jono Bratkausko garbei švenčiant 80-tą gimtadienį. Šalia giminių ir draugų buvo Sąjungos pirmininkas Aleksandras Bumblis su ponia, BLB-nės pirmininkas Jonas Tatarūnas su ponia ir ML redaktorius kun. Petras Rukšys. Buvo gražus oras ir svečiai gražiai praleido popietę. Sveikiname mielą sukaktuvininką ir linkime daug laimės bei geros sveikatos.

SVEČIAI IŠ UŽSIENIO

Aplankyti giminių ir pasisvečiuoti iš Čikagos atvyko **ONA JOTEIKAITĖ KULIEŠIENĖ.**

Tris savaites atostogų Sanpaule praleido mokytoja **ANELIDA BURBAITĖ** pas savo gimines Skurkevičius V. Zelinų. Buvo kelias dienas Santose ir Rio de Janeire.

Buęs Rūtelės šokėjas ir Volungės choristas **JONAS BUTKUS** baigė karinę tarnybą. Dabar išvyko į Pindamonhangaba mėnesiui pasitobulinti ir tada bus pakeltas į "2° Tenente".

IEŠKOMA

moteris mažam vaikui prižiūrėti ir namų darbams. Atlyginimas pagal susitarimą.

Skambinti Brunai telef: 265-4473 vakarais ir savaitgaliais.

CIRURGIŪS DENTISTAS

Dr. JONAS NICIPORCIUKAS

Dr. PAULO R. NICIPORCIUKAS

Rua Cap. Pacheco Chaves 1206, 1° and.

V. Prudente — Fone: 273-6696